

CHARLES DICKENS.

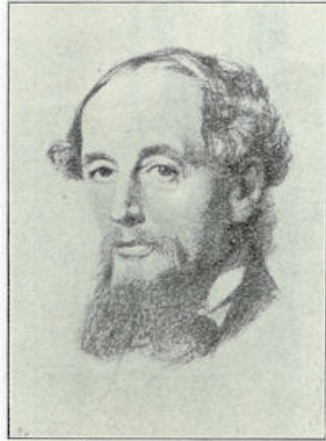
't Is den 7^{den} Februari 1912 juist honderd jaar geleden, dat de man, wiens naam hier boven staat, te Landport, bij Portsmouth in Engeland, geboren werd. Met geestdrift wordt daar te lande allereerst dit feit herdacht, maar voorts ook overal waar Dickens gelezen en geliefd is, en dat is ongeveer alom. De vader van den beroemden schrijver diende bij de Engelsche zeemacht en vertrok mettertijd met het gezin naar Londen. Charles, die toen tien jaar oud was, had geen gelukkige jeugd: hij was zwak en kreeg weinig onderwijs, doch las veel. Zijn vader zat een poos voor schuld in gijzeling. Charles moest als winkelbediende pakjes maken, en verdiende drie gulden per week.

Doch allengs ging 't beter. Hij bezocht een soort van gymnasium, en werd later klerk bij een advocaat, wat hem gelegenheid gaf het Engelsche volksleven te leeren kennen. In zijn boeken vindt men allerlei toestanden uit zijn leven terug. Na snelschrijven geleerd te hebben, werd hij berichtgever van een nieuwsblad, en gaf o.a. verslag van Parlementszittingen. Dit liet hem over dag veel vrijen tijd, dien hij gebruikte om van het leven in de Londensche achterbuurten die grondige kennis op te doen, welke in zijn boeken zoo vaak uitkomt. Schetsen daarover gaf hij omstreeks 1833 in de *Morning Chronicle* en later afzonderlijk. In 1834 teekende hij zich voor 't eerst *Boz*, verkorting van Mozes, een bijnaam van zijn broeder Augustinus, ontleend aan de „Vicar of Wakefield.”

Roem begon Dickens te verwerven door zijn „Pickwick Papers,” die in wekelijksche afleveringen, met platen van Cruickshank, verschenen. Eerst trokken ze weinig de aandacht, doch dit veranderde eensklaps, en hij werd een der meest gelezen schrijvers. Pickwick geeft in los aaneengeregen schetsen de vermakelijke lotgevallen van eenige clubheeren, die op een reis door Engeland kennis van verschillende standen opdoen. De frischheid van karakter, de zwakheid en goedigheid van den *Cockney*, den echten Londenaar, wordt daarin met menschenkennis en vriendelijkheid geteekend. Dickens bleek een humorist, die zijn volk de poëzie van het dagelijksch leven toonde. Technisch staat hij als letterkundige niet zoo hoog. In 't begin der boeken zijn zijn personen veelal spotbeelden, en eerst later wat beters. Doch het boek had zooveel warmte en opgewektheid, was zoo levendig geschreven, dat het, was 't ook niet altijd „nieuw” toch niet dan toejuiching oogste.

In 1836 trad Dickens in een huwelijk, dat niet zeer gelukkig was. Althans later kwam het tot een scheiding, dicht bij den tijd, waarop men anders de zilveren bruiloft viert. Niet onduidelijk vindt men in zijn roman „Copperfield” allerlei uit zijn huwelijksleven terug.

Had Dickens voor de dagbladders gearbeid, thans volgden verschillende romans: *Oliver Twist*, een verhaal uit de laagste kringen, *Nicleby*, dat nog meer opgang

maakte dan *Pickwick*, *Master Humphrey's clock*, een reeks vertellingen, die belangrijke lotgevallen, teekening van hartstochten en van de diepe ellende der fabriekssteden geven. Het frisch geschreven boek *Martin Chuzzlewit* bevat de vruchten van Dickens' reis naar Amerika.

Begrijpelijkerwijs was Dickens door dit alles in goeden doen gekomen. Hij bewoonde eerlang een mooi huis met tuin in Regent's Park te Londen. Verbazende werkkraft, te veel misschien bleef hij ontwikkelen. Ook op zijn reizen door Europa schreef hij. Tusschen de *Kerstvertellingen* door, verscheen *Domby en zoon*, een boek, dat doet weenen en lachen, en het burgerlijke leven schildert.

Misschien het meest bekend is zijn groot werk: *David Copperfield*, 1849—'50. Hij schetst daarin ten deele zijn eigen leven, is veelal ernstig, en geeft treffende karakter-schilderingen, al is hij soms min natuurlijk. Van al zijn werken onderscheidt het zich door een beter en meer natuurlijk plan. Rusteloos ging Dickens voort. Van 1852 tot 1865 verschenen: *Het verlaten huis*, *Kwade tijden*, *Kleine Dora*, *Een verhaal van twee steden*, *Groote verwachtingen* en *Onze onderlingevriend*. (niet: wederzijdsche, zooals men het dwaselijk vertaald heeft.) Het algemeen bleef vragen en hij gaf.

Bij dit alles vond Dickens nog tijd om redacteur te worden van het pas opgerichte groote dagblad de *Daily News*. Doch dit werd hem toch spoedig te machtig. Hij begon een weekblad, dat ontspanning en leering zou verbinden en dat veel opgang maakte. Het heette later: *All the year round*. Daarin verschenen o.a. al zijn latere romans. Voorts schreef hij nog een maandblad tot algemeen overzicht.

Verschillende boeken, o.a. zijn *Vaderlandsche geschiedenis* voor kinderen, kunnen we hier slechts aanduiden. Ook op dramatisch gebied bewoog hij zich ten bate van hulpbehoevende letterkundigen. Trouwens reeds als kind toonde hij lust in de tooneelkunst.

Doch eindelijk bleek ook deze sterke geest te veel van zichzelf gevergd te hebben. Daarbij kwamen *geldelijke* verliezen en min aangenaam huiselijk leven. Zekere rusteloosheid overviel hem. Door reizen en verandering van woning zocht hij ontspanning, maar vergeefs. Vooral deden hem kwaad zijn lezingen uit zijn werken in Engeland en Noord-Amerika. Wel was zijn reis in Amerika een zegetocht; wel werd hij ontzaglijk goed betaald, maar hij voelde, dat zijn kracht ten einde liep. Teruggelkomen gaf hij, hoe afgemat ook, toch nog weer voordrachten, die hij zelf beteekenisvol „afscheidslezingen” noemde.

Meermalen had koningin Victoria gewenscht den grooten schrijver openlijk te eeren. Nu noodde zij hem tot een bezoek, dat 9 April 1870 plaats had. Beslist echter weigerde Dickens eenigen titel of waardigheid.

Trouwens, niet lang had hij daarvan genot kunnen hebben. Hij begaf zich naar zijn buitengoed bij Rochester, om daar rust te vinden. Doch een bloeduitstorting in de hersenen maakte reeds den 9^{den} Juni 1870 een einde aan zijn leven. Zijn boek: *Het geheim van Edwin Drood*, bleef onvoltooid achter. Zijn laatste rustplaats vond hij in den „dichtershoek” der Westminster Abdij te Londen, waar zoovele grooten op zijn gebied begraven liggen.

Zelden heeft een schrijver zulk een opgang gemaakt als Dickens. Hij staat daarin minstens gelijk met zijn landgenooten Scott, Bulwer en Thackeray, die of niet lang vóór of gelijk met hem leefden. Alleen in Engeland werden in de eerste twaalf jaren na Dickens' dood ruim vier millioen exemplaren zijner werken verkocht. Zulke cijfers zeggen reeds alles. In de meeste talen van Europa werden zijn boeken overgezet. Ook wij bezitten zeer goede vertalingen.

De werken van Dickens zijn terecht volksboeken genoemd, wat echter dan in hoofdzaak alleen voor Engeland geldt, gelijk dan ook zijn geschriften in vertaling altijd veel verliezen. Hij schrijft frisch, is humoristisch zonder bitterheid, maar ook niet overdreven gevoelig. Hij schildert het leven zoowel der hoogste kringen als der geringste, al is hij in de laatste meer thuis. De burgerlijke en mindere standen kent hij bijzonder goed. Hij bedoelt te verbeteren

en misbruiken weg te nemen. Roerend kan hij kleine tooneelen schetsen, maar diepliggende hartstochten brengt hij niet tot uiting. Zijn liefdesgeschiedenissen, zegt een schrijver, zijn liefst vermakelijk, zijn misdadige monsters, voor wier karakter geen oorzaak wordt aangegeven. De mindere figuren in zijn werken, zooals Barkes in Copperfield, zijn te kennen aan zekere eigenaardigheden en uitdrukkingen. Onder de vrouwen teekent hij de bejaarden en de dienstboden het best. Kinderen schildert hij meesterlijk. Als dichter weet hij zelfs het leelijke ietwat aantrekkelijk te maken. Voor het staatkundig leven en drijven voelt hij niets.

Kenmerkend is in zijn boeken het gemis van een vast plan, juist andersom dan bij Scott. Het ongeluk was, dat Dickens' werken vaak in afleveringen verschenen, en ook, dat er soms om allerlei redenen maar haastig een slot diende gemaakt te worden. Ook moest de lezer telkens in spanning worden gehouden; helaas ook de schrijver!

Veel ellende, veel verkeerd en misdadigs heeft Dickens geteekend. Steeds echter deed hij het zóó, dat men ieder een veilig zijn boeken in handen kan geven. Zelden zal men iets vinden, dat aanstoot geeft.

Wel is te betreuren, dat een zoo geniaal man als Dickens, die op zijn gebied nog niet is overtroffen, nergens duidelijk blijk geeft, dat zijn oog geopend was voor de heerlijkheid en onmisbaarheid van het geloof in Christus, dat het hart vernieuwt. Veel hooger dan tot zedelijkheid en deugd komt hij niet. De Christen, die zijn werken leest, voelt dit, ook bij alle bewondering van Dickens' genie, werkkraft en volharding.

A. J. HOOGENBIRK.

Oplossing van Prijsvraag No. 2 in No. 13, 30 Dec. 1911.

Het aantal inzendingen was ditmaal zeer klein; het bedroeg slechts 29, van welke we nog 12 ter zijde moesten leggen, omdat ze kwamen van lezers, die de opgave niet gelezen hadden. Er moesten zóóveel letters worden geschrapt, dat er overbleven een handvol namen van personen. Nu is het toch duidelijk, dat een geschrapte letter niet voor de tweede maal kan worden gebruikt; men kon maar één keer van voren naar achteren schrappen, en dan moesten er namen staan. Deze twaalf echter hadden maar een rij namen, soms wel vijf en twintig en meer, gezocht, die elk afzonderlijk wel in de volzinnen te vinden waren, maar allen te zamen niet.

Als voorbeeld, hoe de oplossing goed was, geven we de volgende:

Het welDrA aaNgebroken jaar spreekT van grOote gebeurteNisSen. HeT hErInnert iN dE eerste pLaats aan NapoleONs toCht nAar RusLand. In ONze gedachteN gaan we mee met de sChAReN, Onder zijn bevel opTrekKend naar HET Oosten, geleid door de BEgeerTE naar overwinning en roem. MAAR dAn ook beleven we weer de Treurige nederlaag, het lijden op de besneeuwde vlakten, waar aan allen KANT het VerDErf loErDE en deN dAarOp volGEnden ONdergang van des dwingelands heerschappij.

Daar staan dus de namen: Danton, Stein, Nelson, Calonne, Carnot, Hebert, Marat, Kant, Vreede en Napoleon.

Een ander gaf: Stein, Sue, Tegner, York, Hegel, Borger, Noël, Ney, Ranke en Daendels.

Dat het op vele wijzen kon, toonde een inzender, die zes oplossingen gaf, achtereenvolgens met 11, 10, 7, 7, 4 en 4 namen, met nog als toegift een oplossing, die de namen der twee vrouwen van Napoleon noemde. Natuurlijk kwam deze inzender in de eerste plaats in aanmerking voor een prijs. Ook een tweede, die twee oplossingen gaf, en een derde aanduidde. Vervolgens vonden we drie oplossingen met tien namen, en dan een aantal met een kleiner getal. We moeten hierbij opmerken, dat we niet hebben meegeteld den naam Napoleon, die er zichtbaar in stond; evenmin de namen George, Frans en dergelijke, omdat de bedoelde personen niet onder dien naam bekend zijn.

Voor den derden prijs kwamen dus drie personen in aanmerking, en tusschen deze drie hebben we geloof. Zoo worden de drie prijzen dus verzonden aan J. DE VRIES te Alblasterdam, A. C. SNOECK HENKEMANS te Den Haag en A. S. LA RIVIERE te Zwolle.

Psychische middelen.

De psyche, de ziel, is het hoogere, het Goddelijke in den mensch, dat hem onderscheidt van de overige levende wereld. De geest heeft een machtigen invloed op het lichaam, die zich ook in ziekte-toestanden wonderbaar kan openbaren. Psychische middelen, *zielsmiddelen*, zijn te allen tijde als genees- en voorbehoedmiddelen tegen menige ziekte en kwaal bewust of onbewust aangewend. Een diepe denkkraft, een energieke wil, een vast karakter bewaren voor menig gevaar, dat een zwak geestvermogen, een verweeklijkt gemoed en lediggang met zich brengen. De ondervinding heeft getoond, dat de wonden bij een zegerierend leger veel sneller en beter genezen dan bij den geslagen vijand. Geloof en hoop verrichten niet zelden wonderen bij de genezing. In den nieuwsten tijd heeft deze aloude ervaring nieuwe triomfen gevierd in de leer van de beïnvloeding van den geest door suggestie, door het opwekken van voorstellingen en tegenvoorstellingen, die de genezing bevorderen. De psychische behandeling is een belangrijk onderdeel van de geneeskundige wetenschap geworden. Vooral bij ziekelijke toestanden van het *gemoed*, bij de in onzen tijd zoo veel voorkomende *zenuwziekten*, is de aanwending van *psychische middelen* in de hand van den arts, die liefderijk op de klachten van den patient ingaat en menschenkenner is, niet zelden van gunstige werking op den toestand van den kranke.

Gouden appelen in zilveren schalen zijn in dit opzicht de raadgevingen, die in een werkje van de Berlijnsche „Stadtmission," getiteld: „Waar is het geluk?" door een ervaren arts aan het volk worden gegeven en die ik voor 't algemeene welzijn hier laat volgen:

Bij een aanval van hevigen *toorn*: Ga dadelijk naar buiten, ver weg van alle menschen, en schreeuw luid in den wind, welk een dwaas gij zijt.

Bij een aanval van *ontevredenheid*: Maak u op naar de hutten der armen, aanschouw hun enge woning, hun gebrekkige bedden, kleeren en schoenen. Zie wat zij als ontbijt, middag- of avondeten op tafel zetten. Vraag naar hetgeen zij verdienen, en reken uit, hoe gij daarmede zoudt rondkomen. Tien tegen een, dat uw ontevredenheid geweken is, als ge weer in uw woning zijt aangeland.

Bij een aanval van *eerzucht* en *grootheidswaan*: Ga naar het kerkhof en lees de opschriften. Zij toonen u het einde van elk menschelijk streven. Een graf zal ook eens uw rustplaats zijn, een weinig aarde uw hoofdeluw, uit stof zijt gij gemaakt en tot stof zult gij wederkeeren.

Bij een aanval van *wanhoop*: Let op het goede, dat God u in deze wereld heeft gegeven, en bedenk, wat Hij u in de toekomstige wil schenken. Wie in zijn tuin gaat om spinnewebben te zoeken, vindt ze zeker, en nog spinnen er bij. Wie er echter heengaat om bloemen te zoeken, zal met geurende rozen terugkeeren.

Bij allerlei aanvechting van *vrees* en *angst*, mogen zij uw tijdelijk of eeuwig welzijn betreffen, hoofd of hart raken: Werp al uw bekommernis op den Heer, Hij zal u helpen en voor u zorgen.

Bij aanvallen van *zwaarmoedigheid*: Ga heen, zoek armen, zieken, lammen en blinden op, bezoek weduwen en weezen, deel hun mede, wat gij van uw aardsche have kunt missen, lees hun de lijdensgeschiedenis van den Heiland, troostspreuken uit den Bijbel en ten slotte lof- en dankpsalmen voor. Het helpt en misschien helpt het dubbel.

Deze middelen zijn probat en helpen bij menige zielsziekte. Velen zullen deze middelen niet willen aanwenden, omdat zij zoo eenvoudig en goedkoop zijn. En toch kan snelle beterschap bij een grondige toepassing niet uitblijven.